

Procedury postępowania w Niepublicznej Szkole Podstawowej Akademia Talentów w przypadku ujawnienia cyberprzemocy.

1. Cel uruchomienia procedury:

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy poprzez: udzielenie wsparcia ofierze cyberprzemocy, zabezpieczenie dowodów i ustalenie okoliczności zdarzenia, wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy oraz praca nad zmianą postawy tego ucznia.

2. Osoby odpowiedzialne:

Każdy pracownik NSP Akademia Talentów, szczególnie Dyrektor Szkoły/pedagog/wychowawca. Szkoła współpracuje z rodzicami uczniów (ofiary i sprawcy) oraz w razie potrzeby z instytucjami zewnętrznymi (np. Policją, Sądem Rodzinnym).

3. Definicja cyberprzemocy:

Cyberprzemoc – przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (Internet oraz telefony komórkowe). Podstawowe formy zjawiska to: nękanie, straszenie, poniżanie, dręczenie, prześladowanie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś. Do takich działań wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, portale społecznościowe, grupy dyskusyjne, wiadomości tekstowe oraz multimedialne.

4. Sposób postępowania:

A. Ustalenie okoliczności zdarzenia

- wszystkie przypadki z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane;
- jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie Dyrektora Szkoły i pedagoga.
- pedagog wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie;

B. Zabezpieczenie dowodów

- wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane: należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się szkodliwe treści czy profil,
- takie zabezpieczenie dowodów nie tylko ułatwi dalsze postępowanie dostawcy usługi (odnalezienie sprawcy, usunięcie szkodliwych treści z serwisu), ale również stanowi materiał, z którym powinny się zapoznać wszystkie zaangażowane w sprawę osoby: Dyrektor Szkoły, pedagog, rodzice/opiekunowie prawni, w uzasadnionych przypadkach Policja,

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- Telefon komórkowy: nie kasować wiadomości, należy zapisywać wszystkie wiadomości zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu;

- Komunikatory: niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów; można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować;
- Strony serwisów społecznościowych, www: aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word;
- Czat: podobnie jak w przypadku stron www, aby zachować kopię materiału, który widać na ekranie, należy wcisnąć klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word,
- E-mail: aby wydrukować wiadomość, należy przesłać ją do wychowawcy lub pedagoga, który zajmie się ustaleniem okoliczności zajścia; zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

C. Identyfikacja sprawcy

Co może pomóc w identyfikacji sprawcy?

- świadkowie – inni uczniowie odwiedzający te strony mogą posiadać informacje na temat ich autora,
- kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy; dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym; aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z Policją;
- kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy; również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko Policji;
- w przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z Policją.

D. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

- Pedagog/wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem – sprawcą przemocy o jego zachowaniu,
- celem rozmowy jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
- sprawca otrzymuje jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów,
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna,
- należy powiadomić rodziców/opiekunów prawnych sprawcy i omówić z nimi zachowanie dziecka, poinformować o przebiegu zdarzenia, zapoznać z materiałem dowodowym, a także z

decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinujących wobec ich dziecka,

- należy starać się pozyskać rodziców/opiekunów prawnych do współpracy i ustalić jej zasady,
- należy objąć sprawcę wsparciem psychologiczno-pedagogicznym,
- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia,

E. Zastosowanie środków dyscyplinujących wobec sprawcy cyberprzemocy

Należy pamiętać, iż celem udzielenia konsekwencji wobec sprawcy jest:

- zatrzymanie przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi,
- wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, jaką spowodował i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem w przyszłości,
- pokazanie społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana i że szkoła jest w stanie efektywnie zareagować w tego rodzaju sytuacji.

Podjmując decyzję o rodzaju konsekwencji, należy wziąć pod uwagę:

- rozmiar i rangę szkody – czy materiał został upubliczniony w sposób pozwalający na dotarcie do niego wielu osobom, czy trudno jest wycofać materiał z sieci itp., należy określić rozmiar upokorzenia, jakiego doznała ofiara,
- czas trwania prześladowania – czy było to długotrwałe działanie, czy pojedynczy incydent,
- świadomość popełnianego czynu – czy działanie było zaplanowane, a sprawca był świadomy, że wyrządza krzywdę koledze/koleżance.

F. Działania wobec ofiary cyberprzemocy

- objęcie wsparciem psychologiczno-pedagogicznym: podobnie jak w przypadku innych form przemocy ofiara cyberprzemocy wymaga emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych, powinna być zapewniona, że zostanie podjęta procedura wyjaśnienia sytuacji,
- ofiarę cyberprzemocy należy zapewnić o tym, że postąpiła właściwie, mówiąc o sytuacji,
- poinformować ją, że nikt nie ma prawa w ten sposób zachowywać się wobec niej,
- zapewnić, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i podejmie odpowiednie procedury interwencyjne,

Monitorowanie:

- po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy,
- rodzice/opiekunowie prawni dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy powinni być poinformowani o sytuacji i otrzymać wsparcie ze strony szkoły. W rozmowie z nimi Dyrektor Szkoły/pedagog/wychowawca powinni przedstawić kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu dziecku, a także, jeśli to wskazane i możliwe zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty.

G. Ochrona świadków zgłaszających zdarzenia:

- należy zapewnić o jego prawidłowym zachowaniu, zgłaszając fakt cyberprzemocy,
- zapewnić go o swojej dyskrecji,

- zadbać o jego bezpieczeństwo, nie upubliczniając jego udziału w sprawie, chyba że postępowanie w sprawie tego wymaga.

H. Sporządzenie dokumentacji z zajęcia

- pedagog/wychowawca/nauczyciel zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej,
- jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki, opis itp.).

I. Współpraca szkoły z Policją i Sądem Rodzinnym

Są przypadki cyberprzemocy, które nie wymagają powiadamiania Sądu Rodzinnego czy Policji i powinny być rozwiązywane przy użyciu dostępnych szkole środków wychowawczych. Istnieją jednak sytuacje, gdy konieczne staje się zgłoszenie sprawy do Sądu Rodzinnego:

- poważne przypadki cyberprzemocy przebiegające z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, publikowanie nielegalnych treści itp.),
- jeśli rodzice/opiekunowie prawni sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, Dyrektor Szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia,
- gdy Szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, konsultacje z pedagogiem/psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów, Dyrektor Szkoły może zwrócić się do Sądu Rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków.

W ramach systemowej współpracy Szkoły z Policją mogą być organizowane spotkania uczniów z policjantami m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, na temat zasad bezpieczeństwa oraz sposobów unikania zagrożeń związanych z cyberprzemocą.